

“Entre Bouquin i jo hi ha desavinences ideològiques i personals, i una gran diferència en la concepció de la política”

—No hi ha ni una sola raó per a aquesta desavinença. Hi ha raons ideològiques i de caràcter personal amb aquest senyor. I també hi ha una gran diferència entre la meua concepció de la política i de les relacions polítiques amb les altres formacions. A l'Aglomeració hi ha representants socialistes, de dretes i de centre, i sóc capaç de dialogar i de donar responsabilitats molt potents a persones que no són del meu partit. En canvi, al Consell General la filosofia és totalment contrària: si no ets del partit del senyor Bourquin, no hi tindràs mai cap responsabilitat.

—**En general, cada partit vol repartir els càrrecs entre els seus. Això a la Catalunya del sud és ben normal...**

—Potser sí, però també hi ha un altre element de competència entre organismes que al sud no hi deu ser. L'orientació del president Sarkozy amb la reforma de les col·lectivitats és suprimir la superposició de competències i fer més eficaç el sistema. En aquest moment, la regió, el departament i les alcaldies tenen la capacitat de fer de tot, i això és una font de conflicte perquè tothom vol fer de tot per fer-se notar. I això passa amb el Consell General respecte a l'Aglomeració. Si cada organisme té competències diferents, no hi haurà rivalitats estúpides i tots es trobaran obligats a discutir i negociar els projectes amb pactes. Però ara a França tothom té la capacitat de fer allò que vulgui, i per tant no li cal pactar. Tot plegat és un pur afer de conquesta. I aquesta és la diferència entre el sud dels Pirineus i el nord.

Gemma Aguilera

“La reforma de l'administració francesa posa en perill la cultura catalana”

Marcel Mateu (Brullà, Rosselló, 1947) és vice-president del Consell General dels Pirineus Orientals, responsable de l'administració general, patrimoni, catalanitat i relacions amb Catalunya. També és tinent de batlle d'Elna pel Partit Socialista francès.

Amb la reforma de l'administració local i regional que pretén engegar el president Nicolas Sarkozy, les batllies i el Consell General perdreu capacitat de gestió?

—A França hi va haver una descentralització i ara, amb aquesta reforma, hi veiem una recentralització de totes les administracions. La reforma de les col·lectivitats que té al cap la dreta francesa implica un buidatge de competències brutal per a les administracions locals i regionals, fins al punt que només deixarà competències en carreteres, acció social i construcció d'escoles. Tota la resta d'atribucions que tenim ara, quedaran anul·lades.

—**Quines atribucions pot perdre el Consell si la reforma s'acompleix?**

—Ajudar les empreses, fer patrimoni, fer cultura, etc. Perdre poder d'actuació i de gestió, i això és molt perillós per al futur del nostre territori.

—**Fins al punt de posar en perill la supervivència del català a Catalunya Nord?**

—Serà molt greu per a la nostra llengua i la nostra cultura. El Consell General ha fet grans esforços en

aquest sentit, i si a nosaltres se'ns impedeix de continuar, qui ho farà? Els municipis i l'Aglomeració? Fins ara no ho han fet pas gaire. Penso que aquesta reforma de les col·lectivitats serà un cop molt fort per al nostre patrimoni cultural i lingüístic. Els avenços que hem fet es poden perdre si els municipis i l'Aglomeració no intensifiquen els esforços en aquest sentit. L'estat francès no ho farà, no pas per manca de diners, sinó perquè mai no li ha interessat.

—**El 2012 hi ha eleccions a l'estat francès. Un canvi de color polític podria salvar la situació?**

—Ja veurem com s'aplica aquesta llei, que començarà a caminar el 2010 i hauria d'entrar en vigor el 2014. Per sort, efectivament, el 2012 hi ha eleccions nacionals, i aquest atac a les regions podria desactivar-se si hi ha un canvi de govern. Amb la descentralització impulsada pels socialistes, que implicà que el poder fos més a prop de la gent, es van obtenir molts fruits. Des del Consell hem construït moltes escoles i hem donat un impuls valuós a la cultura catalana. Però si es manté l'estat jacobí de Sarkozy, no ens en sortirem pas.



JORDI PLAY

—El català a Catalunya Nord és vist per alguns col·lectius, i també per l'estat francès mateix, com un folklorisme més. Quin paper hi fa, la nostra llengua en la cohesió de la societat nord-catalana?

—En absolut és una qüestió folklorista, és una voluntat de ser i d'existir com a comunitat. El Consell General ha establert que el català és llengua oficial juntament amb el francès, editem llibres en totes dues llengües, ajudem les escoles a implantar el català, col·laborem amb cursos de català per a adults i per a les empreses i, naturalment, totes les nostres carreteres tenen retolació en català. Tot allò que fem per la nostra llengua té un sentit profund que no té res a veure amb allò que alguns han pretès, convertir Catalunya Nord en una mena de parc temàtic perquè el turista vegi com a curiositat alguns rètols en català i alguna senyera.

—Com a l'estat espanyol, el català no és llengua oficial a l'estat francès. Teniu esperances que algun dia pugui ser-ho?

—Ara per ara, no hi ha cap símptoma

per part de París de voler reconèixer el català com a llengua oficial. Si l'estat volgués defensar realment la diversitat lingüística de França, hauria de canviar l'article 2 de la Constitució. Aquest estat no vol tenir problemes, i li resulta més còmode dir que el català és part del patrimoni de França i prou.

—Quina és la situació legal del català?

—Legalment, es pot ensenyar la nostra llengua a les escoles. També s'han facilitat els cursos de català a les escoles primàries. Quan la gent demana per a la mainada cursos de català, l'estat no s'hi pot negar, però ho concedeix d'una manera tan reduïda que no cobreix les necessitats ni de bon tros. Ara es pot aprendre la nostra llengua a l'escola maternal, a primària, a la secundària i a la universitat. La Universitat de Perpinyà ha creat l'Escola dels Països Catalans, amb ajuda de l'estat i també del Consell General i de l'Aglomeració de Perpinyà. Això és positiu. A poc a poc hem anat fent conquestes amb molta lluita, però tot plegat es pot engegar a rodar si tornem a la centralització de l'administració.

—L'any passat, el president del Consell General, Christian Bourquin, va visitar Catalunya per signar un conveni de col·laboració amb la Generalitat de Catalunya. Com evoluciona aquesta cooperació?

—Hem avançat força. Els projectes que duem a terme per promoure el català i la cooperació transfronterera en qüestions tan diverses com la salut i l'extinció d'incendis, els financem totes dues administracions. La nostra relació amb la Generalitat és cada dia més intensa.

—Si, com advertiu, l'impuls al català i a la cultura catalana està en perill amb la reforma de l'administració francesa, el paper que pugui fer-hi la Generalitat serà vital.

—L'ajuda de l'administració catalana sempre és necessària, i ho serà més si el Consell General té les mans lligades a partir del 2014. Però també els empresaris de banda i banda dels Pirineus poden ajudar Catalunya Nord aprofitant els dos mercats i els vincles culturals que ens uneixen. D'una altra banda, es necessiten diners, però també que la gent pugui passar la frontera

sense haver-hi de dedicar massa hores. Com és sabut, la situació actual de les infraestructures és greu: anar a Barcelona amb cotxe són tres hores, i amb tren, més de quatre. Si les comunicacions per carretera i ferrocarril milloren, el canvi es notarà de seguida en les relacions empresarials i culturals de tots dos territoris. Però, és clar, si un empresari perd tot un dia per fer una gestió a Barcelona, acabarà optant per no fer-ho.

—Doncs el TGV encara no té data concreta, i la Jonquera continua essent un coll d'ampolla. Quines oportunitats s'han perdut, per aquesta connexió deficient?

—Moltes. El TGV entre Perpinyà i Barcelona serà molt útil, però si volem que aquest TGV sigui una aportació real per al sud i el nord, cal que aquesta connexió arribi fins a Montpeller. També és necessari que la gent de Lió i de París puguin baixar de pressa a Perpinyà i a Barcelona.

—Per a la Catalunya del sud, l'enllaç també és vital per a la connexió amb Europa, que des de Perpinyà teniu més ben resolta.

—Sí, és clar. Quan funcioni tot el tram, les empreses del sud milloraran substancialment la seva activitat. Mentrestant, si no agafen la bicicleta des de Perpinyà fins a Montpeller o Lió, després de quatre hores llargues de tren des de Barcelona, no se m'acut cap més manera de connectar amb Europa... Fa massa temps que esperem el TGV, i no veig pas excessiva voluntat per part de les autoritats d'accelerar l'obra.

—De Perpinyà al nord de França són gaire millors, les connexions?

—No, perquè és la mateixa concepció radial de les infraestructures que pateix Catalunya.

—Hi veieu voluntat, per part del govern francès, de millorar el sistema de comunicacions dins del seu territori?

—Es fan alguns passos, però tot plegat és molt lent. L'estat francès i l'estat espanyol podrien anar molt més ràpidament, però no els interessa. A l'estat espanyol només el preocupa que el TGV vagi de Madrid a Barcelona i de Madrid a Sevilla, però la idea que des de Barcelona es pugui enfilat cap al nord d'Europa li provoca

un gran rebuig. Encara no s'ha adonat que el futur dels nostres territoris és a Europa, i no pas tancats dins la nostra closca. Si Madrid se situés geogràficament on ara és Barcelona, el TGV ja faria anys que circularia fins a Montpeller, n'estic convençut!

—Senyor Mateu, per què les relacions entre l'Aglomeració de Perpinyà-Mediterrània i el Consell General dels Pirineus Orientals no semblen gaire bones? Si s'ha d'estrener la col·laboració per treballar pel català, s'hauran de refer ponts...

—Fins i tot si els colors polítics són diferents –i en aquest cas ho són, perquè el Consell General és governat per les esquerres (Partit Socialista francès) i l'Aglomeració és governada per la dreta (Unió per a un Moviment Popular)– hem de treballar conjuntament. L'Aglomeració de Perpinyà té poder i té diners per a fer grans projectes. Per exemple, en el cas dels autobusos, l'Aglomeració gestiona la seva xarxa urbana, i el Consell General té una altra xarxa d'autobusos amb què, per un euro, el ciutadà pot anar a qualsevol indret del departament. Es podria fer també amb Girona, una xarxa de connexió barata i eficaç que ens vinculés més. Des del Consell hem demanat a l'Aglomeració, fa temps i temps, de fer un consorci mixt per gestionar la xarxa d'autobusos del departament, però encara esperem resposta. I es produeixen estupideses com que entre dos pobles no hi ha enllaç i has d'anar a Perpinyà. L'Aglomeració tindrà molt de poder si es duu a terme la reforma de Sarkozy, i no ens podem permetre el luxe de perjudicar Catalunya Nord per una qüestió de color polític.

—Entre batusses, la cultura catalana recularà.

—Enfrontats tot anirà molt pitjor. Els consells generals es buidaran de poder i ens deixaran com a residuals. Per això és vital que l'Aglomeració faci un pas endavant i abandoni la confrontació permanent. Hi ha en joc el català i el nostre patrimoni com a catalans, i això val molt més que no els afans personals de poder que pugui tenir el màxim representant de l'Aglomeració, el senyor Jean-Paul Alduy.

Gemma Aguilera

Robert Guichet
(Perpinyà, 1949) és
president del G16
—una associació
d'industrials de la regió
dels Pirineus Orientals—
i president del Cercle
Euram de Catalunya
Nord de l'Institut Ignasi
Villalonga d'Economia
i Empresa.

Què és el G16?

—És l'associació dels industrials de la regió dels Pirineus Orientals. Som 16 empresaris que donem feina a 8.000 persones i exportem el 50% de la nostra producció. Hi ha representats gairebé tots els sectors industrials, des de l'agroalimentació fins a la construcció de grues i vaixells, les noves tecnologies i la producció d'energies renovables.

—Des del G16 defenseu que la regió de Perpinyà-Mediterrània té una personalitat econòmica pròpia. Què pot oferir aquest territori, des del punt de vista econòmic?

—Volem ser la regió pont entre l'Europa del nord i l'Europa del sud i els països de la conca mediterrània. Ens hem agrupat per demostrar als polítics que els industrials també existeixen a Catalunya Nord, perquè aquí la gent només pensa en turisme, salut i agricultura, però la indústria té molt de pes i, sobretot, personalitat pròpia. Som un sector que generem bona part de la riquesa de la regió perquè som capaços de cercar allà on sigui els diners i el negoci, que reverteixen en el creixement econòmic del nostre territori.

—Què significa per als empresaris del G16 el mercat de la Catalunya del sud?

—Nosaltres som industrials i mirem el mercat. Si hi ha negoci, hi som. I en aquest cas, tots tenim empreses amb seu a banda i banda dels Pirineus perquè comercialment ens interessa. Però Catalunya és un mercat que, com